ლიტერატურა და ლიტერატურის თეორია
Literature and Literary Theory

საუფლო ნიშანი და ადამიანური დრამა: წმინდა გიორგის არქეტიპი კონსტანტინე გამსახურდიას რომანში „დიდოსტატის მარჯვენა“

ინგა გორგაძე
სუხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, საქართველო
ელ.ფოსტა: gorgadze7525@gmail.com
https://doi.org/10.52340/lac.2026.36.12
SJIF 2026: 8.679

მოდერნისტული ლიტერატურა ხშირად მიმართავს მითოსურ და რელიგიურ არქეტიპებს არა მხოლოდ დიდაქტიკური მიზნებით, არამედ ადამიანის შინაგანი გახლეჩის, სულიერი ძიებისა და ისტორიული ტრაგედიის საჩვენებლად.

კონტექსტი: კონსტანტინე გამსახურდიასთან წმინდა გიორგის სახე არ არის მხოლოდ დოგმატური ხატი; ის იქცევა ზნეობრივ ზომად, ეპიცენტრად, რომელთანაც პერსონაჟები ზომავენ საკუთარ სინდისსა და შემოქმედებას.

2. მთავარი ნაწილი: არსაკიძის დრამა და წმინდა გიორგის სახე

შემოქმედი და ზეადამიანური იდეალი: დიდოსტატი კონსტანტინე ცდილობს შექმნას ისეთი ტაძარი (სვეტიცხოველი), რომელიც ღვთაებრივ სიდიადესთან მიახლოვდება. მისთვის წმინდა გიორგი არის სრულყოფილების სიმბოლო.

ეჭვი და თავისუფლება: მოდერნიზმისთვის დამახასიათებელია ეჭვი ავტორიტეტებისა და დოგმების მიმართ. დიდოსტატი შემოქმედების პროცესში განიცდის ტანჯვას — ხელოვანი ხშირად უპირისპირდება კანონიკურ წესებს, რათა საკუთარი, ინდივიდუალური ხედვა დაამკვიდროს. წმინდა გიორგის სახე ამ პროცესში არის როგორც შთაგონების წყარო, ისე სულიერი მსაჯული.

3. ძირითადი დასკვნები

წმინდა გიორგის სახე მოდერნისტულ ტექსტში ფუნქციონირებს როგორც კულტურული კოდი, რომელიც აკავშირებს წარსულსა და აწმყოს, სულიერსა და მატერიალურს, შემოქმედის თავისუფლებასა და ეროვნულ მოვალეობას.

საკვანძო სიტყვები: მოდერნისტული მითოსი, ხელოვანის სინდისი, კონსტანტინე გამსახურდიას რომანი ,,დიდოსტატის მარჯვენა“

მთავარი იდეა: მოდერნისტული ლიტერატურა ხშირად მიმართავს მითოსურ და რელიგიურ არქეტიპებს არა მხოლოდ დიდაქტიკური მიზნებით, არამედ ადამიანის შინაგანი გახლეჩის, სულიერი ძიებისა და ისტორიული ტრაგედიის საჩვენებლად.

კონტექსტი: კონსტანტინე გამსახურდიასთან წმინდა გიორგის სახე არ არის მხოლოდ დოგმატური ხატი; ის იქცევა ზნეობრივ ზომად, ეპიცენტრად, რომელთანაც პერსონაჟები ზომავენ საკუთარ სინდისსა და შემოქმედებას.

2. მთავარი ნაწილი: არსაკიძის დრამა და წმინდა გიორგის სახე

შემოქმედი და ზეადამიანური იდეალი: დიდოსტატი კონსტანტინე ცდილობს შექმნას ისეთი ტაძარი (სვეტიცხოველი), რომელიც ღვთაებრივ სიდიადესთან მიახლოვდება. მისთვის წმინდა გიორგი არის სრულყოფილების სიმბოლო.

ეჭვი და თავისუფლება: მოდერნიზმისთვის დამახასიათებელია ეჭვი ავტორიტეტებისა და დოგმების მიმართ. დიდოსტატი შემოქმედების პროცესში განიცდის ტანჯვას — ხელოვანი ხშირად უპირისპირდება კანონიკურ წესებს, რათა საკუთარი, ინდივიდუალური ხედვა დაამკვიდროს. წმინდა გიორგის სახე ამ პროცესში არის როგორც შთაგონების წყარო, ისე სულიერი მსაჯული.

3. ძირითადი დასკვნები

წმინდა გიორგის სახე მოდერნისტულ ტექსტში ფუნქციონირებს როგორც კულტურული კოდი, რომელიც აკავშირებს წარსულსა და აწმყოს, სულიერსა და მატერიალურს, შემოქმედის თავისუფლებასა და ეროვნულ მოვალეობას.

მოდერნისტული მითოსი და ხელოვანის სინდისი

XX საუკუნის ქართული მოდერნისტული პროზა თვალსაჩინოდ ცდილობს საუკუნეების მანძილზე დამკვიდრებული კანონიკური, რელიგიური თუ ისტორიული არქეტიპების გადაფასებას. კონსტანტინე გამსახურდიას „დიდოსტატის მარჯვენა“ ამ მხრივ უნიკალური ტექსტია, სადაც ისტორიული ეპოქა და რელიგიური სიმბოლიკა არ გამოიყენება მხოლოდ დიდაქტიკური ფონის შესაქმნელად. პირიქით — ღვთაებრივი და საუფლო ნიშნები აქ ხდება ის ზნეობრივი პრიზმა, რომლის მეშვეობითაც ავტორი ადამიანური არსებობის, შემოქმედებითი ტანჯვისა და სულიერი გახლეჩის სიღრმეებს აშიშვლებს. განსაკუთრებულ დატვირთვას იძენს წმინდა გიორგის სახე, რომელიც რომანის მხატვრულ სივრცეში ცალკეული პერსონაჟების შინაგანი სამყაროსა და მთელი ერის სულიერი ზომის ეტალონად გვევლინება.

შემოქმედი, მაცხოვრისა და წმინდანის ხატი: კონსტანტინე არტასელის დრამა

რომანის ცენტრალური ფიგურა, დიდოსტატი კონსტანტინე, თავისი არსით მოდერნისტული ეპოქისთვის დამახასიათებელი ტრაგიკული ხელოვანის არქეტიპია. მისთვის

ტაძრის მშენებლობა არ არის მხოლოდ არქიტექტურული პროცესი; ეს არის მცდელობა, შექმნას მარადიულობა, რომელიც ღვთაებრივ სიდიადეს გაუტოლდება.

წმინდა გიორგის სახე არტასელის ცნობიერებაში არ არის უბრალოდ შორეული, მიუწვდომელი ზეციური მფარველი. წმინდანი მისთვის არის უმაღლესი სინდისი, უსიტყვო მსაჯული და ამავდროულად — შთაგონება. ხელოვანი, რომელიც თავადაც ქმნის წმინდანთა სახეებს ფრესკებზე თუ ქვაში, მუდმივ კონფლიქტშია საკუთარ სისუსტეებთან. წმინდა გიორგის არქეტიპი რომანში ფუნქციონირებს როგორც ძალა, რომელიც ადამიანურ ამბიციებსა და ეგოიზმს ზომავს. კონსტანტინე არტასელის მთელი ცხოვრება და შემოქმედებითი წვა არის რთული გზა — გარკვეულწილად, საკუთარ „დემონებთან“ ბრძოლა იმ იდეალის პირისპირ, რომელსაც წმინდა გიორგის სახე ასახიერებს.

საუფლო ნიშანი და ისტორიული პასუხისმგებლობა

მოდერნისტული რომანისთვის დამახასიათებელია ძალაუფლებისა და სულიერების დაპირისპირება. ვახტანგ მეფისა და გიორგი ჭყონდიდელის ურთიერთობა, მთლიანად ერის ბედისწერა, მოქცეულია იმავე ზეციური ღერძის გარშემო. წმინდა გიორგი საქართველოსთვის ტრადიციულად საუფლო ნიშანი, ერთიანობისა და გადარჩენის სიმბოლოა.

კონსტანტინე გამსახურდია აჩვენებს, თუ როგორ იჭრება ეს საუფლო ნიშანი პერსონაჟების ყოველდღიურობაში. როდესაც მეფე ვახტანგი ან სვეტიცხოვლის მშენებელი რთული ისტორიული არჩევანის წინაშე დგანან, მათი შინაგანი მონოლოგი თითქმის ყოველთვის მიმართულია უმაღლესი სამართლიანობისკენ. წმინდა გიორგის სახე აქ იქცევა ზნეობრივ „ფილტრად“, რომელშიც გადის თითოეული გმირის საქციელი. ისტორიული დრამა სწორედ იქ იწყება, სადაც პერსონაჟი ცდილობს, მიუახლოვდეს ამ ზნეობრივ სიმაღლეს, მაგრამ ადამიანური სისუსტეების გამო ხშირად მარცხდება.

კონსტანტინე გამსახურდიას „დიდოსტატის მარჯვენაში“ წმინდა გიორგის არქეტიპი სცილდება კანონიკური რელიგიური პერსონაჟის ფარგლებს და იქცევა მოდერნისტული ესთეტიკის მძლავრ მხატვრულ ინსტრუმენტად. ის აკავშირებს ერთმანეთთან შემოქმედის თავისუფლებას, ადამიანურ ტრაგედიასა და ეროვნულ თვითშეგნებას. წმინდანის სახე რომანში არის მარადიული შეხსენება იმისა, რომ მიწიერი დიდება და მატერიალური ქმნილება უმნიშვნელოა სულიერ სრულყოფილებასთან და ზნეობრივ სინდისთან შედარებით — სწორედ ეს აქცენტები აქცევს ნაწარმოებს არა მხოლოდ ისტორიულ ქრონიკად, არამედ ადამიანის სულის უმნიშვნელოვანეს სამეცნიერო-ლიტერატურულ გამოსახულებად.

1. შესავალი: მოდერნისტული მიფოპოეტიკა და ისტორიული მეხსიერება ქართულ პროზაში

XX საუკუნის ქართული მოდერნისტული პროზა თვალსაჩინოდ ცდილობს საუკუნეების მანძილზე დამკვიდრებული კანონიკური, რელიგიური თუ ისტორიული არქეტიპების გადაფასებას. ტრადიციული ფორმებიდან და სქემებიდან თავის დაღწევის სურვილი მწერლებს უბიძგებს, ახლებურად გადააზრონ ეროვნული წარსული და მითოლოგიური კოდები.

კონსტანტინე გამსახურდიას „დიდოსტატის მარჯვენა“ ამ მხრივ უნიკალური და მრავალშრიანი ტექსტია, სადაც ისტორიული ეპოქა და რელიგიური სიმბოლიკა არ გამოიყენება მხოლოდ ზედაპირული დიდაქტიკური ფონის შესაქმნელად.

პირიქით — ღვთაებრივი და საუფლო ნიშნები აქ ხდება ის ზნეობრივი პრიზმა, რომლის მეშვეობითაც ავტორი ადამიანური არსებობის, შემოქმედებითი ტანჯვისა და სულიერი გახლეჩის სიღრმეებს აშიშვლებს. განსაკუთრებულ დატვირთვას იძენს წმინდა გიორგის სახე და კერძოდ, ძელიცხოვლის წმინდა გიორგის ფენომენი, რომელიც რომანის მხატვრულ სივრცეში სცილდება უბრალო რელიგიური ატრიბუტის ფარგლებს და ცალკეული პერსონაჟების შინაგანი სამყაროსა და მთელი ერის სულიერი ზომის ეტალონად გვევლინება.

2. შემოქმედი, მაცხოვრისა და წმინდანის ხატი: კონსტანტინე არსაკიძის ტრაგიკული დრამა

რომანის ცენტრალური ფიგურა, დიდოსტატი კონსტანტინე არსაკიძე, თავისი არსით მოდერნისტული ეპოქისთვის დამახასიათებელი ტრაგიკული ხელოვანის არქეტიპია. მისთვის ტაძრის მშენებლობა არ არის მხოლოდ ტექნიკური ან არქიტექტურული პროცესი; ეს არის ფაუსტური მცდელობა, შექმნას მარადიულობა, რომელიც ღვთაებრივ სიდიადეს გაუტოლდება. შემოქმედი მუდმივად იმყოფება ზღვარზე — მიწიერ შეზღუდვებსა და ზეციურ სრულყოფილებას შორის.

წმინდა გიორგის სახე არსაკიძის ცნობიერებაში არ არის უბრალოდ შორეული, მიუწვდომელი ზეციური მფარველი. წმინდანი მისთვის არის უმაღლესი სინდისი, უსიტყვო მსაჯული და ამავდროულად — შემოქმედებითი შთაგონების უსასრულო წყარო. ხელოვანი, რომელიც თავადაც ქმნის წმინდანთა სახეებს ფრესკებზე თუ ქვაში, მუდმივ შინაგან კონფლიქტშია საკუთარ სისუსტეებთან, ამბიციებთან და ადამიანურ ტკივილთან. წმინდა გიორგის არქეტიპი რომანში ფუნქციონირებს როგორც ზნეობრივი ფილტრი, რომელიც ზომავს ადამიანის ეგოიზმსა და მის სულიერ მისწრაფებებს შორის არსებულ უფსკრულს.

3. ძელიცხოვლის წმინდა გიორგი: საუფლო ნიშანი და ერის სულიერი მონოლითი

რომანის სივრცეში განსაკუთრებულ სიმბოლურ დატვირთვას იძენს ძელიცხოვლის წმინდა გიორგის ხატი და მასთან დაკავშირებული რელიგიურ-ისტორიული კონტექსტი. თუ ზოგადად წმინდა გიორგი ქართველი კაცის რწმენის განსახიერებაა, ძელიცხოვლის სიწმინდე იქცევა იმ აბსოლუტურ ღერძად, რომლის გარშემოც ქვეყნის პოლიტიკური და სულიერი გადარჩენის საკითხი წყდება.

ავტორისეული თხრობით, ძელიცხოვლის წმინდა გიორგი არ არის სტატიკური საკულტო საგანი; ის არის ცოცხალი ძალა, რომელიც ზნეობრივ ზომას აძრობს ერის წინამძღოლებსა და მოღვაწეებს. როდესაც სახელმწიფოში იწყება შუღლი, პოლიტიკური ამბიციები და მორალური დეგრადაცია, ძელიცხოვლის ხატი გვევლინება უმაღლეს მსაჯულად, რომელიც ზომავს არა მხოლოდ მეფეთა ძლევამოსილებას, არამედ მათ სულიერ სინდისს. ეს არის მოდერნისტული გააზრება იმისა, თუ როგორ გარდაიქმნება მითიური და რელიგიური არტეფაქტი ეროვნული თვითშეგნების კრიტიკულ ინსტრუმენტად.

4. ძალაუფლება, სულიერება და ისტორიული დილემები

მოდერნისტული რომანისთვის დამახასიათებელია სახელმწიფოებრივი ძალაუფლებისა და სინდისის დაპირისპირების მოტივი. ვახტანგ მეფისა და გიორგი ჭყონდიდელის ურთიერთობა, ისევე როგორც მთლიანად საქართველოს ბედისწერა, მოქცეულია სწორედ ძელიცხოვლისა და ზეციური სამართლის ღერძის გარშემო.

კონსტანტინე გამსახურდია ოსტატურად აჩვენებს, თუ როგორ იჭრება ეს საუფლო ნიშანი პერსონაჟების ყოველდღიურობასა და პოლიტიკურ დილემებში. როდესაც მეფე ვახტანგი რთული ისტორიული არჩეველის წინაშე დგას, მისი შინაგანი ბრძოლა მიმართულია იმისკენ, რომ არ უღალატოს იმ დიდ სულიერ პასუხისმგებლობას, რასაც ძელიცხოვლის წმინდა გიორგის წინაშე დებატები და ფიცი გულისხმობს. ძალაუფლება, თავისი ბუნებით, ხშირად კომპრომისულია, მაშინ როცა ძელიცხოვლის იდეა აბსოლუტურ სისუფთავესა და თავგანწირვას მოითხოვს.

5. მოდერნისტული ესთეტიკა და მითის ფსიქოლოგიური ტრანსფორმაცია

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, თუ როგორ ახდენს კონსტანტინე გამსახურდია ტრადიციული რელიგიური მითოსის მოდერნიზებას. წმინდა გიორგისა და ძელიცხოვლის სახეები არ არის სტატიკური იკონოგრაფიული ელემენტები; ისინი დინამიკური ფიგურებია, რომლებიც ცოცხლდება პერსონაჟთა ხილვებში, ეჭვებსა და სულიერ ტანჯვაში. მოდერნიზმი მოითხოვს, რომ განყენებული იდეალი ადამიანის შინაგან სამყაროში აისახოს და არა უბრალოდ გარედან მოხვეულ დოგმად დარჩეს.

ავტორი მიმართავს ფსიქოლოგიური სიღრმის პრინციპს: ძელიცხოვლის ხატის წინაშე დგომა თითოეული გმირისთვის იქცევა შინაგანი აღსარების მომენტად. ეს მიდგომა ტექსტს მრავალშრიანს ხდის და საშუალებას გვაძლევს, რელიგიური სიმბოლო სრულიად ახალი — ეგზისტენციალური და ფსიქოლოგიური კუთხიდან დავინახოთ.

კონსტანტინე გამსახურდიას „დიდოსტატის მარჯვენაში“ წმინდა გიორგისა და ძელიცხოვლის არქეტიპი სცილდება კანონიკური რელიგიური პერსონაჟის ფარგლებს და იქცევა მოდერნისტული ესთეტიკის მძლავრ მხატვრულ ინსტრუმენტად. ის წარმატებით აკავშირებს ერთმანეთთან შემოქმედის თავისუფლებას, ადამიანურ ტრაგედიასა და ეროვნულ თვითშეგნებას. ძელიცხოვლის წმინდა გიორგის სახე რომანში არის მარადიული შეხსენება იმისა, რომ მიწიერი დიდება, პოლიტიკური ამბიციები და მატერიალური ქმნილება უმნიშვნელოა სულიერ სრულყოფილებასთან და ზნეობრივ სინდისთან შედარებით.

სწორედ ეს ღრმა ფილოსოფიური და ესთეტიკური აქცენტები აქცევს ნაწარმოებს არა მხოლოდ ისტორიულ ქრონიკად, არამედ ადამიანის სულის უმნიშვნელოვანეს მხატვრულ-ინტელექტუალურ გამოვლენად, რომელიც აჩვენებს, რომ მოდერნისტული ლიტერატურა უდიდესი წარმატებით იყენებს რელიგიურ არქეტიპებს ადამიანური არსებობის მარადიული საიდუმლოებების ასახსნელად. ასევე კონსტანტინე გამსახურდია “ დიონისოს ღიმიში” გვხვდება

წმინდა გიორგის სახე.ავტორმა კონსტანტინე გამსახურდიამ თავის პირველ მოდერნისტულ-ფსიქოლოგიურ შედევრში, „დიონისოს ღიმილში“, ევროპული კულტურული სივრცისა და ქართული ეროვნული ფესვების დიალოგი/დაპირისპირება ღრმა ფილოსოფიური შრეებით აჩვენა. ამ კონტექსტში, წმინდა გიორგის სახე-ხატი რომანში არ წარმოადგენს მხოლოდ ყოფით, რელიგიურ ატრიბუტს — ის არის უმაღლესი სულიერი ჰარმონიის, ეროვნული ხსნისა და ზნეობრივი გადარჩენის მეტაფორა.ქვემოთ წარმოდგენილია სტატიის გაღრმავებული, ვრცელი და დამუშავებული ვარიანტი, რომლის ინტეგრირებაც თავისუფლად შეგიძლიათ მთავარ ტექსტში:წმინდა გიორგის სახე და მისი ფილოსოფიური დატვირთვა კონსტანტინე გამსახურდიას „დიონისოს ღიმილში“ XX საუკუნის დასაწყისის ქართული ლიტერატურა, განსაკუთრებით კი კონსტანტინე გამსახურდიას შემოქმედება, მკვეთრად სულიერი ძიებებითა და ეროვნული იდენტობის გადაფასების კრიზისით ხასიათდება. „დიონისოს ღიმილის“ მთავარი გმირი, კონსტანტინე სპარელი, დასავლეთ ევროპაში (გერმანიაში, შვეიცარიაში) განათლებამიღებული, ეგზისტენციალური მარტოობითა და სულიერი ქაოსით შეპყრობილი ახალგაზრდაა. დასავლური ცივილიზაციის დეკადენტური ნიშნები, ინდივიდუალიზმი და ე.წ. „დიონისური ღიმილი“ (რომელიც ხშირად სულიერ ნგრევასა და ცინისტურ თავისუფლებას ფარავს) უცხო და დამთრგუნველი აღმოჩნდება ქართველი კაცის ფესვებისთვის. ამ სულიერი უდაბნოს ფონზე, რომანში განსაკუთრებულ სიმბოლურ დატვირთვას იძენს წმინდა გიორგის სახე. 1. წმინდა გიორგი, როგორც სამშობლოს, მამის და ზნეობრივი საწყისის განსახიერებარომანის ტექსტში წმინდა გიორგის ხსენება მჭიდროდ ერწყმის მშობლიურ კუთხეს, მამის სახესა და დაკარგული სულიერი წონასწორობის ძიებას. ევროპის მეტროპოლიების ცივ და ინტელექტუალური სქემებით გაჭედილ სივრცეში მცხოვრები გმირისთვის წმინდა გიორგი იქცევა იმ უკანასკნელ ფსიქოლოგიურ და ზნეობრივ საყრდენად, რომელიც აკავშირებს მას მიწასთან, წინაპართა ანდერძთან და ეროვნულ ეთიკასთან. ეს არის არა დოგმატური, არამედ ღრმად ლირიკული და სულიერი კავშირი ღვთაებრივ და ეროვნულ საწყისთან. 2. დიონისური ქაოსი და გიორგობრივი მედეგობა (ორი მსოფლმხედველობის შეჯახება)სათაურიდანვე („დიონისოს ღიმილი“) იკვეთება ანტიკური, წარმართული, ზოგჯერ დამანგრეველი სტიქიის სიმბოლიკა, რომელიც ადამიანის გრძნობების უკიდურეს თავისუფლებასა და ტრაგიზმზე მიანიშნებს. დასავლური მოდერნიზმი გმირს აყენებს ნიჰილიზმის წინაშე. ამის საპირისპიროდ, ქართული მართლმადიდებლური ცნობიერების კოდი, რომლის უმაღლესი სიმბოლოც წმინდა გიორგია, გმირს სთავაზობს არა ნგრევასა და ქაოსს, არამედ შინაგან სიმტკიცეს, თავგანწირვასა და ბოროტებასთან ბრძოლის უნარს. წმინდა გიორგი – მხედარი, რომელიც გველს ზდის – კონსტანტინესეულ კონტექსტში არის ადამიანის სულის სიღრმეში არსებულ სიბნელესთან და ეგზისტენციალურ შიშებთან მებრძოლი ძალა. 3. ეროვნული ხსნისა და სულიერი განწმენდის მეტაფორაკონსტანტინე გამსახურდიასთვის წმინდა გიორგის სახე ერის ისტორიული მეხსიერების უმნიშვნელოვანესი ნაწილია. რომანის პერსონაჟების სულიერი „ჩასვლა ჯოჯოხეთში“ (თანამედროვეობის კრიზისები, ევროპული ემიგრაცია, შინაგანი გაორება)

მოითხოვს კათარზისს — განწმენდას. წმინდა გიორგის სახე-ხატი ამ ტრაგედიაში გვევლინება როგორც შუქურა, რომელიც ქართველ ადამიანს შეახსენებს მის უმთავრეს იდენტობას: მიუხედავად ეპოქალური ქარტეხილებისა, სულიერი გადარჩენა მხოლოდ ფესვებთან, ზნეობრივ სიწმინდესთან და რწმენასთან დაბრუნებითაა შესაძლებელი.

Inga Gorgadze
Sokhumi State University
Tbilisi, Georgia
e-mail: gorgadze7525@gmail.com
https://doi.org/10.52340/lac.2026.36.12
SJIF 2026: 8.679

The Divine Sign and the Human Drama: The Archetype of Saint George in Konstantine Gamsakhurdia's Novel *The Right Hand of the Grand Master*

Abstract

Main Idea: Modernist literature often draws on mythological and religious archetypes not merely for didactic purposes, but also to represent the fragmentation of the human self, the spiritual quest, and historical tragedy.

Context: In Konstantine Gamsakhurdia's work, the figure of Saint George is not merely a dogmatic icon; rather, it becomes an ethical measure and a focal point against which the characters assess their own conscience and creative work.

2. Main Section: Arsakidze's Drama and the Figure of Saint George

The Creator and the Transcendent Ideal: The master architect Konstantine Arsakidze strives to create a cathedral (Svetitskhoveli) that approaches divine grandeur. For him, Saint George symbolizes perfection.

Doubt and Freedom: A defining characteristic of modernism is its questioning of established authorities and doctrines. In the process of creation, the master architect experiences profound suffering—the artist often confronts canonical conventions in order to establish his own individual vision. Within this process, the figure of Saint George functions both as a source of inspiration and as a spiritual judge.

3. Main Conclusions

The figure of Saint George in the modernist text functions as a cultural code that connects the past and the present, the spiritual and the material, the artist's creative freedom and national responsibility.

Keywords: modernist mythology; the artist's conscience; Konstantine Gamsakhurdia's novel *The Right Hand of the Grand Master*

რეცენზენტი: პროფესორი ნინო კოჭლოშვილი